

Zemkopības ministrija

Republikas laukums 2, Rīga, LV-1981, tālr. 67027010, fakss 67027512, e-pasts pasts@zm.gov.lv, www.zm.gov.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Rīgā

Datums skatāms laika zīmogā

Nr. 26

Izdoti saskaņā ar
Valsts pārvaldes iekārtas
likuma 72. panta pirmās daļas 2. punktu
un 73. panta pirmās daļas 4. punktu

Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība Zemkopības ministrijā

I. Vispārīgie jautājumi

1. Šie iekšējie noteikumi (turpmāk – noteikumi) nosaka valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtību Zemkopības ministrijā (turpmāk – ministrija).
2. Šo noteikumu mērķis ir:
 - 2.1. nodrošināt valsts kapitāla daļu (turpmāk – kapitāla daļas) un to kapitālsabiedrību efektīvu pārvaldību, kurās ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja (turpmāk – kapitālsabiedrība);
 - 2.2. veicināt kapitālsabiedrības resursu racionālu un ekonomiski pamatotu izmantošanu;
 - 2.3. veicināt labas korporatīvās pārvaldības principu¹ un publisko kapitālsabiedrību labas pārvaldības vadlīniju² ievērošanu.

II. Kapitālsabiedrības pārvaldība

3. Kapitālsabiedrības pārvaldība šo noteikumu izpratnē ir:
 - 3.1. valsts līdzdalības turpināšanas vai izbeigšanas regulārs izvērtējums;
 - 3.2. īpašnieka gaidu vēstules sagatavošana;
 - 3.3. kapitālsabiedrības mērķu noteikšana un to izpildes rezultātu izvērtēšana;
 - 3.4. kapitālsabiedrības valdes un padomes locekļu nominēšana;
 - 3.5. informācijas apmaiņa starp ministriju, ministrijas struktūrvienībām, atbildīgajām amatpersonām un kapitālsabiedrībām.
4. Kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldību nodrošina kapitāla daļu turētājs valsts sekretāra personā.

¹ Sk.: <http://www.bicg.eu/wp-content/uploads/2016/02/Corporate-Governance-Guidance-and-Principles-for-Unlisted-Companies-in-the-Baltics-LV.pdf>

² Sk.: https://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/Korporativas_parvaldibas_rekomendacijas%281%29.pdf

5. Kapitāla daļu turētājs pārvaldību īsteno:

5.1. iesaistot tā iecelto atbildīgo darbinieku, par konkrēto jautājumu atbildīgo valsts sekretāra vietnieku, ministrijas departamentus, kas ir atbildīgi par nozares politikas plānošanu, Stratēģijas, zināšanu un klimata departamentu, Juridisko departamentu, kā arī Budžeta un finanšu departamentu;

5.2. slēdzot pilnvarojuma līgumus ar kapitālsabiedrības valdes vai padomes locekli pēc šo noteikumu 2. un 3. pielikuma parauga.

6. Par attiecīgo kapitālsabiedrību atbildīgais politikas plānošanas departaments (turpmāk – atbildīgais departaments), atbilstoši šo noteikumu 1. pielikumā noteiktajam, nodrošina:

6.1. valsts līdzdalības izvērtēšanu;

6.2. kapitāla daļu turētāja gaidu vēstules (turpmāk – gaidu vēstule) sagatavošanu;

6.3. valdes iesniegtā kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģijas (turpmāk – stratēģija) projekta izvērtējumu, sniedzot atzinumu un priekšlikumus;

6.4. kapitālsabiedrības ikgadējo darbības izvērtējumu.

7. Atbildīgais darbinieks kapitāla daļu turētāja uzdevumā:

7.1. sadarbojas ar ministrijas departamentiem un kapitālsabiedrības valdi vai padomi, ja tāda ir izveidota, šo noteikumu 3.punktā minēto uzdevumu izpildei;

7.2. apkopo kapitālsabiedrību iesniegto informāciju;

7.3. pieprasa un sagatavo nepieciešamos dokumentus un lēmumu projektus.

III. Valsts līdzdalības nepieciešamības izvērtēšana kapitālsabiedrībā

8. Ministrija Publiskas personas kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības likuma (turpmāk – Kapitālsabiedrību likums) 7. panta pirmajā daļā noteiktajā kārtībā ne retāk kā reizi piecos gados pārvērtē valsts līdzdalību kapitālsabiedrībā un atbilstību publiskas personas līdzdalības nosacījumiem.

9. Līdzdalību izvērtē, ievērojot Kapitālsabiedrību likuma 4. pantā noteikto. Vērtējumā iekļauj arī priekšlikumu par vispārējā stratēģiskā mērķa formulējumu atbilstoši Valsts kancelejas Valsts līdzdalības vispārējo stratēģisko mērķu noteikšanas vadlīnijām³.

10. Budžeta un finanšu departamenta Valsts īpašuma nodaļa (turpmāk – Valsts īpašuma nodaļa) sešus mēnešus pirms Kapitālsabiedrību likuma 7. pantā vai attiecīgā Ministru kabineta tiesību aktā noteiktā termiņa beigām informē atbildīgo darbinieku un atbildīgo departamentu par nepieciešamību izvērtēt valsts līdzdalību kapitālsabiedrībā.

11. Atbildīgais departaments trīs mēnešu laikā pēc atgādinājuma saņemšanas sadarbībā ar kapitālsabiedrību, iesaistot par nozari atbildīgo valsts sekretāra vietnieku, citus departamentus, kā arī atbildīgo darbinieku, sagatavo izvērtējumu. Saskaņo to ar kapitāla daļu turētāju un iesniedz Valsts īpašuma nodaļā, kas to nosūta Valsts kancelejai atzinuma sniegšanai.

12. Pēc Valsts kancelejas atzinuma saņemšanas Valsts īpašuma nodaļa sagatavo atbilstošu Ministru kabineta rīkojuma projektu.

IV. Gaidu vēstules sagatavošana

13. Pēc lēmuma pieņemšanas par līdzdalības saglabāšanu kapitālsabiedrībā un vispārējā

³ https://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/SMNV_30032016_pdf%281%29.pdf

stratēģiskā mērķa noteikšanas vai aktualizēšanas atbildīgais departaments sagatavo gaidu vēstules projektu, kurā nosaka sabiedrības vispārējos stratēģiskos, finanšu un nefinanšu mērķus, kā arī sniedz skaidrojumu par kapitāla daļu turētāja iecerēm, kuras tā noteiktā periodā vēlas īstenot ar līdzdalību kapitālsabiedrībā.

14. Gaidu vēstules projektā ietver informāciju atbilstoši Kapitālsabiedrību likuma 24.² panta trešajā daļā noteiktajam un Valsts kancelejas Valsts kapitālsabiedrību vidēja termiņa darbības stratēģijas izstrādes vadlīnijām, tostarp atbilstoši vadlīniju 2. pielikumam “Gaidu vēstules struktūras piemērs un skaidrojums”⁴. Gaidu vēstules projektā neietver operacionāla rakstura informāciju, kas ir valdes vai padomes kompetencē.

15. Atbildīgais departaments kopā ar kapitālsabiedrību, atbildīgo darbinieku, ar citiem ministrijas departamentiem, kā arī Valsts kanceleju vai citām ministrijām (ja nepieciešams) sagatavo gaidu vēstules projektu. Sagatavoto gaidu vēstules projektu iesniedz Valsts īpašuma nodaļā, kas to nosūta Valsts kancelejai atzinuma sniegšanai.

16. Ja ir saņemti iebildumi, atbildīgais departaments kopā ar kapitālsabiedrību un atbildīgo darbinieku precizē gaidu vēstules projektu vai atspēko iebildumus un iesniedz to Valsts kancelejai atkārtotai saskaņošanai. Kapitāla daļu turētājs pēc pozitīva vērtējuma saņemšanas gaidu vēstuli apstiprina dalībnieku sapulcē.

V. Kapitālsabiedrības vidēja termiņa darbības stratēģija

17. Pēc gaidu vēstules apstiprināšanas, ievērojot tajā noteiktos finanšu un nefinanšu mērķus, kas izriet no konkrētajai kapitālsabiedrībai noteiktajiem vispārējiem stratēģiskajiem mērķiem, kapitālsabiedrība sagatavo vidēja termiņa stratēģijas projektu.

18. Vidēja termiņa stratēģijas projektu atbildīgais darbinieks nosūta saskaņošanai atbildīgajam departamentam un citiem ministrijas departamentiem atzinuma sniegšanai. Atbildīgais darbinieks sagatavotos atzinumus nosūta kapitālsabiedrības valdei.

19. Kapitālsabiedrības valdes apstiprināto vidēja termiņa stratēģijas projektu iesniedz Valsts īpašuma nodaļā, kura to nosūta Valsts kancelejai atzinuma saņemšanai.

20. Ja ir saņemti Valsts kancelejas iebildumi, kapitālsabiedrība sadarbībā ar atbildīgo departamentu precizē vidēja termiņa stratēģijas projektu vai atspēko iebildumus un iesniedz to Valsts kancelejai atkārtotai saskaņošanai. Kapitāla daļu turētājs pēc pozitīva vērtējuma saņemšanas vidēja termiņa darbības stratēģiju apstiprina dalībnieku sapulcē.

VI. Kapitālsabiedrības darbības rezultātu izvērtēšana

21. Kapitāla daļu turētājs trīs nedēļu laikā pēc kapitālsabiedrības gada pārskata apstiprināšanas izvērtē kapitālsabiedrības stratēģijā noteikto finanšu un nefinanšu mērķu izpildi, ievērojot Ministru kabineta 2016. gada 9. februāra noteikumu Nr. 95 “Kārtība, kādā tiek vērtēti darbības rezultāti un finanšu rādītāji kapitālsabiedrībai, kurā valstij ir izšķirošā ietekme” un Valsts kancelejas “Vadlīnijas darbības rezultātu izvērtēšanai kapitālsabiedrībās, kurās valstij ir izšķirošā ietekme”⁵ (turpmāk – Darbības rezultātu izvērtēšanas vadlīnijas) noteikto, un par to sniedz sākotnējo vērtējumu, kura projektu sagatavo atbildīgais darbinieks.

22. Lai nodrošinātu sākotnējā vērtējuma sagatavošanu, atbildīgais darbinieks pieprasa

⁴: https://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/1.2_23.2.1_vid-term_darb_strat_vadlinijas_170622.pdf

⁵ https://www.valstskapitals.gov.lv/images/userfiles/Vadlin_rez_v%C4%93rt_010616%281%29.pdf

atbildīgajam departamentam iesniegt atzinumu par kapitālsabiedrības nefinanšu mērķu rezultātīvo rādītāju izpildi salīdzinājumā ar kapitālsabiedrības stratēģijā plānotajiem rezultātīvajiem rādītājiem. Atzinumu atbildīgais departaments sagatavo, iesaistot citus departamentus.

23. Atbildīgais departaments atzinumu sagatavo, ievērojot arī Valsts kancelejas Darbības rezultātu izvērtēšanas vadlīnijas. Vērtējumā var iekļaut šādus ieteikumus:

- 23.1. pārskatīt ikgadējā darbības plānā ietvertos pasākumu atbilstību stratēģijā minēto finanšu mērķu un nefinanšu mērķu sasniegšanai;
- 23.2. papildināt vai svītrot ikgadējā darbības plānā ietvertos īstenojamos pasākumus nefinanšu mērķu sasniegšanai;
- 23.3. rosināt mainīt ikgadējā darbības plānā paredzētos pasākumus;
- 23.4. aktualizēt stratēģiju, izdarot tajā nepieciešamos grozījumus;
- 23.5. īstenot citu nefinanšu mērķu sasniegšanu veicinošus pasākumus vai darbības.

24. Sākotnējā vērtējuma projektu atbildīgais darbinieks iesniedz kapitāla daļu turētājam apstiprināšanai.

25. Atbildīgais darbinieks kapitāla daļu turētāja sākotnējo vērtējumu, valdes un padomes (ja tāda izveidota) vērtējumu, kuros ietverti skaidrojumi par noviržu iemesliem un gaidu vēstulē noteiktā izpildi, kopā ar pārskatu par kapitālsabiedrības darbības rezultātiem un kapitālsabiedrības gada pārskatu, kas apstiprināti kārtējā dalībnieku sapulcē iesniedz Valsts īpašuma nodaļā.

26. Valsts īpašuma nodaļa piecu darbdienu laikā pēc šo noteikumu 24. punktā minēto dokumentu saņemšanas tos (izņemot kapitālsabiedrības gada pārskatus) nosūta Valsts kancelejai izvērtēšanai.

27. Kapitāla daļu turētājs pēc Valsts kancelejas atzinuma saņemšanas nosaka kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējumu un pieņem lēmumu par iespējamo turpmāko rīcību.

28. Kapitāla daļu turētājs pēc kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējuma pieņemšanas izvērtē jautājumu par valdes prēmēšanu.

29. Atbildīgais darbinieks par kapitāla daļu turētāja pieņemto lēmumu par kapitālsabiedrības darbības rezultātu gala vērtējumu un valdes prēmēšanu trīs darbdienu laikā informē Valsts īpašuma nodaļu.

30. Valsts īpašuma nodaļa divu darbdienu laikā nosūta Valsts kancelejai informāciju par šo noteikumu 27. punktā noteiktajiem kapitāla daļu turētāja pieņemtajiem lēmumiem.

VII. Valdes un padomes locekļu iecelšanas izvērtēšana vai kandidātu nominēšana

31. Ne vēlāk kā trīs mēnešus pirms padomes un valdes locekļa pilnvaru beigām kapitāla daļu turētājs izvērtē padomes un valdes locekļa (ja kapitālsabiedrībā nav izveidota padome), bet kapitālsabiedrības padome – valdes locekļa veikumu iepriekšējā pilnvaru termiņā:

31.1. ievērojot:

- 31.1.1. ikgadējo individuālo novērtējumu;
- 31.1.2. attiecīgā valdes (vai padomes) locekļa personīgo ieguldījumu kapitālsabiedrības mērķu sasniegšanā;
- 31.1.3. iespējamus interešu konfliktus un amatu savienošanas ierobežojumus;
- 31.1.4. noteiktos profesionalitātes un kompetences kritērijus.

31.2. un pieņem lēmumu par valdes (vai padomes, ja tāda izveidota) locekļa virzīšanu vai nevirzīšanu uz nākamo pilnvaru termiņu.

32. Ja uz valdes vai padomes locekļa amatu netiek virzīts jau esošais valdes vai padomes loceklis, tad Juridiskā departamenta Personāla nodaļa sadarbībā ar atbildīgo departamentu un atbildīgo darbinieku sagatavo nepieciešamos profesionalitātes un kompetences kritērijus valdes vai padomes (ja tāda izveidota) locekļa amatam, kurus apstiprina kapitāla daļu turētājs.

33. Ja kapitāla daļu turētājs ir pieņēmis lēmumu par padomes vai valdes locekļa (ja kapitālsabiedrībā nav izveidota padome), bet kapitālsabiedrības padome – valdes locekļa nevirzīšanu uz nākamo pilnvaru termiņu, tad normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā:

33.1. uz padomes locekļu amatiem valsts kapitālsabiedrībā – **Valsts kanceleja** sadarbībā ar valsts kapitāla daļu turētāju organizē nominācijas procesu, izveido un vada nominācijas komisiju;

33.2. uz valdes locekļu amatiem valsts kapitālsabiedrībā, kurā nav padome – organizē Juridiskā departamenta Personāla nodaļa sadarbībā ar kapitāla daļu turētāju.

VIII. Informācijas atklātības nodrošināšana un saziņas organizācija ar kapitālsabiedrībām

34. Valsts īpašuma nodaļa:

34.1. koordinē informācijas sagatavošanu starp kapitālsabiedrību pārvaldīšanā iesaistītajām ministrijas struktūrvienībām, atbildīgo darbinieku un kapitālsabiedrībām;

34.2. nodrošina ministrijas saraksti ar citām institūcijām par kapitālsabiedrību pārvaldības jautājumiem;

34.3. pilda citas no normatīvo aktu prasībām izrietošās funkcijas un uzdevumus, kas nav valsts sekretāra iecelto amatpersonu kompetencē;

34.4. pēc valsts sekretāra pieprasījuma sagatavo informāciju par kapitālsabiedrību valdes un padomes (ja tāda izveidota) sastāvu, atlīdzību un pilnvaru termiņiem;

34.5. apkopo un aktualizē normatīvajos aktos noteikto informāciju par dažādiem kapitālsabiedrību darbības aspektiem;

34.6. normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ministrijas tīmekļvietnes www.zm.gov.lv sadaļā “Kapitālsabiedrības” nodrošina aktuālo informāciju par kapitālsabiedrībām.

IX. Nobeiguma jautājums

35. Atzīt par spēku zaudējušu ministrijas 2022. gada 22. septembra kārtību Nr. 16 “Valsts kapitāla daļu un kapitālsabiedrību pārvaldības kārtība Zemkopības ministrijā”.

Valsts sekretārs

G. Krūmiņš

Rasnača, 26240544
tamara.rasnaca@zm.gov.lv

SASKAŅOTS
zemkopības ministrs
A. Krauze
2025. gada 26.jūnijs

Nosūtīšanas uzdevums: AS “LVM”, VSIA “ZMNĪ”, SIA “LLKC”, VSIA “Meliorprojekts”, valsts sekretāram, valsts sekretāra vietniekiem, visiem departamentiem, Ministra biroja vadītājam.